

NL

NL

NL

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 29.10.2009
COM(2009)580 definitief

2009/0162 (CNS)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan Oekraïne

(SEC(2009)1428)

TOELICHTING

(1) ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

- **Motivering en doel van het voorstel**

De Commissie stelt voor Oekraïne macrofinanciële bijstand (MFB) toe te kennen in de vorm van een lening van ten hoogste 500 miljoen EUR. De voorgestelde bijstand moet Oekraïne helpen zowel het tekort op de betalingsbalans als de externe financieringsbehoefte van de overheidsbegroting te dekken welke door het Internationaal Monetair Fonds (IMF) zijn vastgesteld. De MFB zal het stabilisatieprogramma van de overheid ondersteunen teneinde de houdbaarheid van de begroting en de externe rekening te garanderen. Op die manier zal hij Oekraïne helpen bij het aanpakken van de gevolgen van de wereldwijde financiële crisis.

De voorgestelde communautaire macrofinanciële bijstand zal een aanvulling vormen op de IMF-steun in het kader van de stand-by-overeenkomst (SBO) die in november 2008 door de raad van bestuur van het IMF is goedgekeurd. De MFB zal tevens een aanvulling vormen op de macrofinanciële bijstand van maximaal 110 miljoen EUR die de Raad in 2002 aan Oekraïne heeft toegekend¹ en die tot dusver nog niet is uitgekeerd. De Commissie is voornemens deze bijstand als eerste onderdeel van het totale EU-steunpakket aan Oekraïne te verstrekken, dat daardoor 610 miljoen EUR zal belopen.

De communautaire MFB zal een uitzonderlijk karakter hebben en beperkt zijn in de tijd. Hij zal tevens met name afhankelijk worden gesteld van de gemaakte vorderingen bij de tenuitvoerlegging van het lopende IMF-programma en van de naleving van de economische beleidsvoorwaarden die aan deze bijstand zullen worden verbonden.

- **Algemene context**

De overgang van Oekraïne van een planeconomie naar een markteconomie is relatief moeizaam verlopen: in 2008 lag het reële bbp van Oekraïne nog steeds aanzienlijk lager dan in 1990. Na een langdurige krimp was er in 2000 wederom sprake van een groei; het gemiddelde groeicijfer in de periode 2000-2008 beliep 6,9%. Sinds de aanvang van de mondiale crisis is de economische toestand in het land evenwel dramatisch verslechterd. In 2008 bedroeg de reële bbp-groei van Oekraïne amper 2,5% en in het eerste kwartaal van 2009 zou het bbp met naar schatting 20% op jaarbasis zijn gekrompen. Volgens de recentste IMF-projecties voor het lopende jaar zou het reële bbp met niet minder dan 14% afnemen.

Sinds overeenstemming werd bereikt over een pakket crisismaatregelen met onder meer een devaluatie van de munteenheid, is de lopende rekening van Oekraïne aanmerkelijk verbeterd: het tekort van 7,2% van het bbp in 2008 is in 2009 omgeslagen in een overschot, dat naar verwachting op 0,5% van het bbp zal uitkomen. Deze verbetering is hoofdzakelijk terug te voeren op het dalende handelstekort. De lopende rekening zal in 2009 naar verwachting weliswaar een gering overschot te zien geven, maar de kapitaalrekening vertoont een tekort: het vertrouwensverlies resulteerde in een

---

¹ Besluit 2002/639/EG van de Raad van 12 juli 2002, PB L 209 van 6.8.2002, blz. 22.

kapitaalvlucht, een omslag in de kapitaalinstroom en afnemende buitenlandse directe investeringen. Sterke druk op de kapitaalrekening leidde tot sterke druk op de internationale reserves, die alleen op een passend niveau konden worden gehouden dankzij de financiering die het IMF in het kader van de SBO heeft verstrekt. De geringere economische activiteit resulteert bovendien in sterk tegenvallende begrotingsontvangsten, hetgeen op zijn beurt aanleiding geeft tot een oplopend begrotingstekort. Volgens de recentste prognoses in de context van de tweede beoordeling van het programma in het kader van de SBO zou de budgettaire tekortdoelstelling in 2009 8,6% van het bbp bedragen.

Dankzij de economische beleidsbeslissingen die de Oekraïense autoriteiten in het najaar van 2008 hebben genomen, kon met het IMF overeenstemming over een financieringsovereenkomst worden bereikt. In november 2008 heeft de raad van bestuur van het IMF zijn goedkeuring gehecht aan een SBO van 24 maanden ten belope van 16,5 miljard USD, hetgeen neerkomt op 802% van de trekkingsrechten van Oekraïne. De uitzonderlijke toegang was gerechtvaardigd wegens de ernstige crisis op de lopende rekening en de kapitaalrekening waarmee Oekraïne eind 2008 werd geconfronteerd. De uit een daling van de vraag naar producten zoals Oekraïens staal voortvloeiende ruilvoetverslechtering viel samen met financieringstekorten die met de bankencrisis en met het verminderde vertrouwen bij depositanten samenhangen. Andere factoren die deze buitengewone toegang tot IMF-financiering mogelijk hebben gemaakt, waren onder meer i) een houdbare externe en overheidsschuld; ii) de goede vooruitzichten van Oekraïne om in de toekomst opnieuw toegang tot de particuliere kapitaalmarkten te krijgen; en iii) de binnenlandse vasthoudendheid aan beleidshervormingen.

Het tweejarige IMF-programma is sterk vervroegd. De eerste leningstranche van 4,5 miljard USD is direct na het besluit van de raad van bestuur van het IMF uitbetaald. De tweede uitbetaling van 2,8 miljard USD, die aanvankelijk was uitgesteld wegens meningsverschillen tussen de regering van Oekraïne en het IMF over diverse essentiële punten van het programma, vond uiteindelijk in mei 2009 plaats. Een groot deel van de tweede leningstranche (1,9 miljard USD) werd rechtstreeks naar de begroting gekanaliseerd om Oekraïne zijn externe schuldverplichtingen te helpen nakomen. Eind juli 2009 heeft de raad van bestuur van het IMF ingestemd met de uitbetaling van de derde leningstranche van 3,3 miljard USD. De tranche werd volledig voor de begroting bestemd, eveneens om de overheid haar externe betalingsverplichtingen te helpen nakomen.

- **Bestaande bepalingen op het door het voorstel bestreken gebied**

In 2002 heeft de Raad zijn goedkeuring gehecht aan een besluit tot toekenning van macrofinanciële bijstand op middellange termijn aan Oekraïne ten belope van maximaal 110 miljoen EUR. In het kader van dit programma hebben geen uitbetalingen plaatsgevonden aangezien niet aan de uitkeringsvoorwaarden werd voldaan. Het Raadsbesluit is nog steeds van kracht en de Commissie is voornemens dit vóór de toekenning van de nieuwe voorgestelde bijstand ten uitvoer te leggen.

- **Samenhang met andere beleidsgebieden en doelstellingen van de EU**

Het MFB-programma vormt een aanvulling op andere communautaire financiering, met name de ENPI-begrotingssteun op middellange termijn in het kader van de

landenstrategie voor EU-samenwerking met Oekraïne. Op deze wijze kan het de invloed van de EU op de beleidsvorming van Oekraïne helpen vergroten en tegelijkertijd Oekraïne helpen om de huidige diepe economische crisis te overwinnen. Het MFB-programma is ook complementair aan de externe financiering afkomstig van het IMF en de Wereldbank en van andere bilaterale donoren.

De MFB wordt verstrekt op een moment waarop de EU ook helpt financiering te mobiliseren ter ondersteuning van de hervorming van de energiesector van Oekraïne. De Commissie en de betrokken instellingen (het IMF, de Wereldbank, de EBWO en de EIB) werken op basis van hun individuele regels, mogelijkheden en voorwaarden samen aan een steunpakket ten behoeve van de autoriteiten van Oekraïne. Dit pakket moet bijdragen tot een duurzame oplossing van de Oekraïense middellangetermijnverplichtingen inzake de doorvoer en betaling van aardgas. Het ligt niet in de bedoeling de voorgestelde MFB rechtstreeks aan dit pakket te koppelen. Wel zou de bijstand, met name via de vaststelling van passende voorwaarden, Oekraïnes economische stabilisatie en hervormingen ondersteunen, zoals onder meer hervormingen van de gassector en de daarmee gepaard gaande hervormingen van het sociale vangnet.

(2) RAADPLEGING VAN BELANGHEBBENDEN EN EFFECTBEOORDELING

• Raadpleging van belanghebbenden

Tijdens de voorbereiding van het voorliggende Commissievoorstel hebben de diensten van de Commissie contacten gehad met de autoriteiten van Oekraïne, het IMF, de Wereldbank, de EBWO en potentiële bilaterale donoren en crediteuren om de benodigde bijstand te bespreken. Het Economisch en Financieel Comité (EFC) is geraadpleegd en heeft geen bezwaren geuit.

Na de goedkeuring van het besluit van de Raad zullen de diensten van de Commissie met de autoriteiten van Oekraïne onderhandelen over een memorandum van overeenstemming en een leningsovereenkomst, waarin de uitvoeringsbepalingen van de bijstand in detail zullen worden vastgelegd.

• Bijeenbrengen en benutten van deskundigheid

Bijgestaan door externe adviseurs zal de Commissie een operationele beoordeling uitvoeren om de kwaliteit en betrouwbaarheid van Oekraïnes financiële en administratieve procedures te toetsen.

• Effectbeoordeling

De macrofinanciële bijstand zal een onmiddellijk effect sorteren op de betalingsbalans en de overheidsbegroting van Oekraïne en aldus bijdragen tot een verlichting van de financiële druk die de tenuitvoerlegging van het economisch programma van de autoriteiten met zich brengt. De MFB zal verder de algemene doelstellingen van het met het IMF overeengekomen stabilisatieprogramma ondersteunen.

Projectfinanciering of technische bijstand zouden niet geschikt zijn voor de verwezenlijking van deze macro-economische doelstellingen. De bijstand zal de vorm aannemen van budgettaire en betalingsbalanssteun, zodat de uitbetalingen zullen

bijdragen tot de opbouw van reserves bij de centrale bank en tot het voldoen aan de externe financieringsbehoefte van de overheidsbegroting, zoals in het macro-economische stabilisatieprogramma is bepaald.

(3) JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

• Samenvatting van de voorgestelde maatregelen

De Gemeenschap stelt Oekraïne macrofinanciële bijstand beschikbaar in de vorm van een lening van ten hoogste 500 miljoen EUR. Hiertoe wordt de Commissie gemachtigd op de kapitaalmarkten of bij financiële instellingen het overeenkomstige bedrag te lenen. De bijstand komt bovenop het bedrag van 110 miljoen EUR dat krachtens Besluit 2002/639/EG van de Raad is toegekend en dat als eerste onderdeel van het totale financiële steunpakket van de EU aan Oekraïne zal worden uitbetaald.

De MFB zal in twee tranches beschikbaar worden gesteld. De gemiddelde looptijd van de lening mag niet langer zijn dan 15 jaar. De bijstand zal worden beheerd door de Commissie, die met de autoriteiten een overeenkomst zal sluiten over de specifieke financiële en economische beleidsvoorwaarden die aan de uitkering van de leningstranches worden verbonden. Er wordt rekening gehouden met specifieke bepalingen die betrekking hebben op de preventie van fraude en andere onregelmatigheden en die aansluiten bij het Financieel Reglement.

De bijstand zal volledig verenigbaar zijn met de macro-economische doelstellingen die reeds in de tussen Oekraïne en het IMF overeengekomen economische beleidsplannen zijn vastgelegd. Hij zal tevens sporen met de beleidsdoelstellingen op langere termijn die worden beoogd in de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Oekraïne, en, meer recentelijk, in het in 2005 in het kader van het Europees Nabuurschapsbeleid goedgekeurde actieplan EU-Oekraïne en in de associatieovereenkomst waarover thans wordt onderhandeld. Wat de specifieke economische beleidsvoorwaarden betreft die aan de uitbetaling van de lening worden verbonden, is de Commissie voornemens de aandacht toe te spitsen op een beperkt aantal terreinen, zoals onder meer het beheer van de overheidsfinanciën en de met de hervormingen in de energiesector samenhangende hervormingen van het sociale vangnet. De Commissie kan ook overwegen zich te concentreren op specifieke beleidsterreinen van bijzonder belang, zoals de prioriteiten die in het verslag over de tenuitvoerlegging van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB-voortgangsverslag) van april 2009 zijn gesignaleerd, of op maatregelen die naar aanleiding van de operationele beoordeling passend worden geacht.

• Rechtsgrondslag

Artikel 308 van het Verdrag.

• Subsidiariteitsbeginsel

Het voorstel betreft een gebied dat onder de exclusieve bevoegdheid van de Gemeenschap valt. Het subsidiariteitsbeginsel is derhalve niet van toepassing.

- **Evenredigheidsbeginsel**

Het voorstel is om de volgende redenen in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel.

Het bedrag van de voorgestelde nieuwe bijstand – maximaal 500 miljoen EUR – dekt ongeveer 25% van de resterende externe financieringsbehoefte van Oekraïne voor 2009 en komt bovenop de macro-economische steun die door het IMF en de Wereldbank worden verleend. De totale behoefte wordt door het IMF op 2,8 miljard USD of 2 miljard EUR geraamd. Bij deze deling van de lasten door de Gemeenschap wordt rekening gehouden met de thans heersende buitengewone omstandigheden: de ontwikkeling van de mondiale crisis heeft immers ernstige gevolgen voor de economie van Oekraïne.

- **Keuze van instrumenten**

Voorgestelde instrumenten: overige

Bij ontstentenis van een kaderverordening voor het MFB-instrument zijn krachtens artikel 308 van het Verdrag genomen ad-hocbesluiten van de Raad het enige beschikbare rechtsinstrument voor de verlening van deze bijstand.

(4) GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Overeenkomstig de Garantiefondsverordening² zal de storting in het Garantiefonds naar verwachting in 2012 plaatsvinden en maximaal 45 miljoen EUR bedragen. Dit bedrag stemt overeen met 9% van de lening van 500 miljoen EUR die naar verwachting in 2010 zal worden uitbetaald.

(5) AANVULLENDE INFORMATIE

- **Evaluatie-/herzienings-/vervalbepaling**

Het voorstel voorziet in een beperkte beschikbaarheidsperiode.

---

² Artikel 5 van Verordening (EG, Euratom) nr. 480/2009 van de Raad van 25 mei 2009 tot instelling van een Garantiefonds (Gecodificeerde versie). Het voorzieningsbedrag wordt overgemaakt uit begrotingsonderdeel 01 04 01 14 ("Voorziening van het Garantiefonds").

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

tot toekenning van macrofinanciële bijstand aan Oekraïne

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 308,

Gezien het voorstel van de Commissie³,

Gezien het advies van het Europees Parlement⁴,

Na raadpleging van het Economisch en Financieel Comité,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) De betrekkingen tussen Oekraïne en de Europese Unie ontwikkelen zich in het kader van het Europees Nabuurschapsbeleid (ENB). In 2005 hebben de Gemeenschap en Oekraïne overeenstemming bereikt over een ENB-actieplan waarin prioriteiten op middellange termijn voor de betrekkingen tussen de EU en Oekraïne werden vastgesteld. Sinds 2007 onderhandelen de Gemeenschap en Oekraïne over een associatieovereenkomst, die naar verwachting in de plaats zal komen van de bestaande partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst. Het kader van de betrekkingen tussen de EU en Oekraïne wordt verder versterkt door het recente oostelijk partnerschap.
- (2) De economie van Oekraïne wordt steeds harder getroffen door de internationale financiële crisis: de productie laat een dramatische daling zien, de begrotingssituatie verslechtert en de externe financieringsbehoefte neemt toe.
- (3) Oekraïnes economische stabilisatie en herstel worden ondersteund door de financiële bijstand van het Internationaal Monetair Fonds (IMF). De stand-by-overeenkomst (SBO) van het IMF ten behoeve van Oekraïne is in november 2008 goedgekeurd.
- (4) Na een verdere verslechtering van de budgettaire situatie zijn een groot deel van de tweede tranche uit hoofde van de SBO van het IMF en het volledige bedrag van de derde tranche naar de begroting gegaan.

---

³ PB C [...] van [...], blz. [...].

⁴ PB C [...] van [...], blz. [...].

- (5) In het licht van de versomberende economische situatie en vooruitzichten heeft Oekraïne de Gemeenschap om macrofinanciële bijstand verzocht.
- (6) Aangezien er in 2009-2010 van een resterend financieringstekort op de betalingsbalans sprake is, wordt de toekenning van macrofinanciële bijstand als een passende reactie aangemerkt op het verzoek van Oekraïne om parallel met het lopende IMF-programma de economische stabilisatie te ondersteunen. Tevens wordt verwacht dat de onderhavige financiële bijstand de externe financieringsbehoefte van de overheidsbegroting zal verminderen.
- (7) De macrofinanciële bijstand aan Oekraïne komt bovenop de leningsfaciliteit die is toegestaan op grond van Besluit 2002/639/EG van de Raad van 12 juli 2002 tot toekenning van aanvullende macrofinanciële bijstand aan Oekraïne⁵.
- (8) Met het oog op een efficiënte bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap in het kader van deze financiële bijstand moet Oekraïne passende maatregelen nemen voor de preventie en bestrijding van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden met betrekking tot de bijstand. Er moet eveneens worden gezorgd voor controles door de Commissie en audits door de Rekenkamer.
- (9) De uitbetaling van de communautaire financiële bijstand laat de bevoegdheden van de begrotingsautoriteit onverlet.
- (10) Deze bijstand moet door de Commissie in overleg met het Economisch en Financieel Comité worden beheerd.
- (11) In het Verdrag zijn voor de goedkeuring van het voorliggende besluit geen andere bevoegdheden voorzien dan die van artikel 308,

BESLUIT:

Artikel 1

1. De Gemeenschap stelt Oekraïne macrofinanciële bijstand beschikbaar in de vorm van een leningsfaciliteit met een hoofdsom van ten hoogste 500 miljoen EUR en een maximale gemiddelde looptijd van 15 jaar om de economische stabilisatie van Oekraïne te ondersteunen en de in het kader van het lopende IMF-programma vastgestelde budgettaire en betalingsbalansbehoefte te lenigen.
2. Hiertoe wordt de Commissie gemachtigd namens de Europese Gemeenschap de nodige middelen op te nemen.
3. De uitbetaling van de communautaire financiële bijstand wordt door de Commissie beheerd op een wijze die verenigbaar is met de overeenkomsten of afspraken tussen het IMF en Oekraïne.
4. De financiële bijstand van de Gemeenschap wordt voor twee jaar beschikbaar gesteld, met ingang van de eerste dag na de inwerkingtreding van het in artikel 2,

---

⁵ PB L 209 van 6.8.2002, blz. 22.

lid 1, bedoelde memorandum van overeenstemming. Indien de omstandigheden daartoe nopen, kan de Commissie evenwel, na raadpleging van het Economisch en Financieel Comité, besluiten de beschikbaarheidsperiode met maximaal één jaar te verlengen.

Artikel 2

1. De Commissie wordt gemachtigd om, na overleg met het Economisch en Financieel Comité, met de autoriteiten van Oekraïne overeenstemming te bereiken over de aan de communautaire macrofinanciële bijstand te verbinden economische beleidsvoorwaarden, die in een memorandum van overeenstemming moeten worden vastgelegd. Deze voorwaarden stroken met de overeenkomsten of afspraken tussen het IMF en Oekraïne. De gedetailleerde financiële voorwaarden van de bijstand worden vastgelegd in een tussen de Commissie en de autoriteiten van Oekraïne te sluiten leningsovereenkomst.
2. Tijdens de tenuitvoerlegging van de communautaire financiële bijstand controleert de Commissie de deugdelijkheid van de voor deze bijstand relevante financiële en administratieve procedures en interne en externe controlemechanismen van Oekraïne.
3. De Commissie onderzoekt periodiek of het economische beleid van Oekraïne verenigbaar is met de doelstellingen van de communautaire bijstand en of op bevredigende wijze aan de daaraan verbonden economische beleidsvoorwaarden is voldaan. De Commissie werkt daarbij nauw samen met het IMF en de Wereldbank en, wanneer nodig, met het Economisch en Financieel Comité.

Artikel 3

1. De communautaire financiële bijstand wordt door de Commissie aan Oekraïne beschikbaar gesteld in twee leningstranches, mits aan de voorwaarden van lid 2 is voldaan. De omvang van elke tranche wordt in het memorandum van overeenstemming vastgelegd.
2. De Commissie besluit tot de uitbetaling van de tranches bij een bevredigende naleving van de economische beleidsvoorwaarden die in het memorandum van overeenstemming zijn overeengekomen. De tweede tranche wordt niet eerder dan drie maanden na de eerste tranche uitbetaald.
3. De communautaire middelen worden aan de Nationale Bank van Oekraïne uitgekeerd. Met inachtneming van de in het memorandum van overeenstemming vast te leggen bepalingen, onder andere betreffende een bevestiging van de resterende budgettaire financieringsbehoefte, kunnen de middelen aan de Schatkist van Oekraïne als eindbegunstigde worden overgemaakt.

Artikel 4

1. De in dit besluit bedoelde transacties tot het opnemen en verstrekken van leningen worden uitgevoerd in euro, worden met dezelfde valutadatum afgesloten en mogen

voor de Gemeenschap geen looptijdtransformatie, valuta- of renterisico, of enig ander commercieel risico met zich brengen.

2. Indien Oekraïne daarom verzoekt, neemt de Commissie de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat in de leningsvoorwaarden een clausule inzake vervroegde aflossing is opgenomen en dat in de voorwaarden verbonden aan de opgenomen leningen een overeenkomstige clausule voorkomt.
3. De Commissie kan, op verzoek van Oekraïne en indien de omstandigheden een gunstigere rente op de lening mogelijk maken, haar oorspronkelijk opgenomen leningen geheel of gedeeltelijk herfinancieren of de desbetreffende financiële voorwaarden herstructureren. De herfinancieringen of herstructureringen geschieden onder de in lid 1 gestelde voorwaarden en mogen niet leiden tot een verlenging van de gemiddelde looptijd van de betrokken opgenomen leningen en evenmin tot een verhoging van het op de dag van deze herfinancieringen of herstructureringen uitstaande bedrag.
4. Alle kosten die de Gemeenschap bij het sluiten en uitvoeren van de in dit besluit bedoelde transacties maakt, komen ten laste van Oekraïne.
5. Het Economisch en Financieel Comité wordt in kennis gesteld van de ontwikkelingen met betrekking tot de in de leden 2 en 3 bedoelde verrichtingen.

Artikel 5

De communautaire financiële bijstand wordt ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 van de Raad van 25 juni 2002 houdende het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen⁶ en de uitvoeringsvoorschriften⁷ daarvan. In het bijzonder wordt in het memorandum van overeenstemming en in de leningsovereenkomst die met de autoriteiten van Oekraïne moeten worden gesloten, bepaald dat Oekraïne passende maatregelen moet vaststellen met het oog op de preventie en bestrijding van fraude, corruptie en andere onregelmatigheden in verband met de bijstand. Tevens wordt bepaald dat de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF), het recht heeft controles ter plaatse te verrichten en dat de Rekenkamer het recht heeft om, eventueel ter plaatse, audits uit te voeren.

Artikel 6

Uiterlijk op 31 augustus van elk jaar doet de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad een verslag toekomen, waarin een evaluatie van de uitvoering van dit besluit in het voorgaande jaar is opgenomen. In dit verslag wordt het verband gespecificeerd tussen de in een krachtens artikel 2, lid 1, te sluiten memorandum van overeenstemming vastgelegde beleidsvoorwaarden, de actuele economische en budgettaire prestaties van Oekraïne en de besluiten van de Commissie om de bijstandstranches uit te betalen.

---

⁶ PB L 248 van 16.9.2002, blz. 1.

⁷ Verordening (EG, Euratom) nr. 2342/2002 van de Commissie, PB L 357 van 31.12.2002, blz. 1.

Artikel 7

Dit besluit treedt in werking op de dag van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, [...]

Voor de Raad
Joaquín ALMUNIA
Lid van de Commissie

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. BENAMING VAN HET VOORSTEL

Macrofinanciële bijstand aan Oekraïne

2. ABM/ABB-KADER

Betrokken beleidsterrein(en) en bijbehorende activiteit:

Titel 01 – Economische en financiële zaken, 03 – Internationale economische en financiële kwesties

3. BEGROTINGSONDERDELEN

3.1. Begrotingsonderdelen (beleidsuitgaven en bijbehorende uitgaven voor technische en administratieve bijstand (vroegere BA-onderdelen)) inclusief omschrijving:

01 04 01 14 Voorziening van het Garantiefonds

3.2. Duur van de actie en van de financiële gevolgen:

De uitbetalingen zullen in de loop van 2010 in twee tranches plaatsvinden. Het valt echter niet uit te sluiten dat de actie wegens mogelijke vertragingen wordt verlengd.

3.3. Begrotingskenmerken

Begrotingsonderdeel	Soort uitgave		Nieuw	Bijdrage EVA	Bijdragen kandidaat-lidstaten	Rubriek financiële vooruitzichten
01.04.01.14	Verplicht	Gesplitste kredieten	NEE	NEE	NEE	Nr. 4

Bijstand in de vorm van een lening

01 04 01 14 – Voorziening van het Garantiefonds

Overeenkomstig de gewijzigde Garantiefondsverordening zijn stortingen in het Garantiefonds vereist. Overeenkomstig deze verordening wordt voor deze stortingen niet meer uitgegaan van het gehele bedrag van de lening op de datum van het besluit, maar van het uitstaande bedrag aan het einde van een jaar. Aan het begin van jaar "n" wordt het te storten bedrag berekend: dit is het verschil tussen het streefbedrag en de waarde van de nettoactiva van het fonds aan het einde van jaar "n-1". Dit voorzieningsbedrag wordt in jaar "n" in de voorlopige begroting van jaar "n+1"

opgenomen en aan het begin van jaar "n+1" in één keer overgemaakt uit begrotingsonderdeel 01 04 01 14 ("Voorziening van het Garantiefonds").

Voor de berekening van de storting in het fonds wordt dus 9% (maximaal 45 miljoen EUR) van het daadwerkelijk uitgekeerde bedrag als streefbedrag aan het einde van jaar "n-1" in aanmerking genomen.

01 04 01 04 – Garantie van de Europese Gemeenschap voor opgenomen communautaire leningen voor macrofinanciële bijstand aan derde landen.

De begrotingspost ("p.m.") voor de begrotingsgarantie voor de lening (500 miljoen EUR) zal alleen worden ingezet als daadwerkelijk een beroep op de garantie wordt gedaan. Verwacht wordt dat geen beroep op de begrotingsgarantie zal worden gedaan.

4. OVERZICHT VAN DE MIDDELEN

4.1. Financiële middelen

4.1.1. Overzicht van de vastleggingskredieten (VK) en betalingskredieten (BK)

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort uitgave	Punt nr.		2009	2010			Totaal
---------------	----------	--	------	------	--	--	--------

Beleidsuitgaven⁸

VK	8.1.	a	0	0			
BK		b	0	0			

Administratieve uitgaven binnen het referentiebedrag⁹

Technische en administratieve bijstand (NGK)	8.2.4.	c	0	0			
--	--------	---	---	---	--	--	--

TOTAAL REFERENTIEBEDRAG

VK		a+c	0	0			
BK		b+c	0	0			

Administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen¹⁰

Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven (NGK)	8.2.5.	d	0	0			
Andere niet in het referentiebedrag begrepen administratieve uitgaven (NGK)	8.2.6.	e	0	0			

Totale indicatieve kosten van de maatregel

TOTAAL VK inclusief personeelsuitgaven		a+c +d+ e	0	0			
TOTAAL BK inclusief personeelsuitgaven		b+c +d+ e	0	0			

⁸ Uitgaven die niet onder hoofdstuk xx 01 van de betrokken titel xx vallen.

⁹ Uitgaven in het kader van artikel xx 01 04 van titel xx.

¹⁰ Uitgaven in het kader van hoofdstuk xx 01, met uitzondering van de artikelen xx 01 04 en xx 01 05.

4.1.2. *Verenigbaarheid met de financiële programmering*

- Het voorstel is verenigbaar met de bestaande financiële programmering.
- Het voorstel vergt herprogrammering van de betrokken rubriek van de financiële vooruitzichten.
- Het voorstel vergt wellicht toepassing van de bepalingen van het Interinstitutioneel Akkoord¹¹ (flexibiliteitsinstrument of herziening van de financiële vooruitzichten).

4.1.3. *Financiële gevolgen voor de ontvangsten*

- Het voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de ontvangsten
- Het voorstel heeft de volgende financiële gevolgen voor de ontvangsten:

4.2. **Personele middelen in voltijdequivalenten (VTE; ambtenaren, tijdelijk en extern personeel) – zie punt 8.2.1.**

Jaarlijkse behoeften	2009	2010				
Totale personele middelen in VTE	1/3	1/3				

5. **KENMERKEN EN DOELSTELLINGEN**

5.1. **Behoeftte waarin op korte of lange termijn moet worden voorzien**

De economie van Oekraïne is ernstig getroffen door de mondiale economische en financiële crisis. In de tweede helft van 2008 begon de economische groei te vertragen en in 2009 zal de productie naar verwachting met 14% krimpen. Hoewel het tekort op de lopende rekening afneemt, blijft de totale externe financieringsbehoefte hoog als gevolg van een toename van de schuldaflossingsverplichtingen op korte termijn. Voor 2009 alleen al stelde het Internationaal Monetair Fonds een resterend extern financieringstekort van 2,8 miljard USD vast. Voor 2010 wordt een iets lagere maar nog steeds aanzienlijke externe financieringsbehoefte voorspeld. Van de Europese Gemeenschap wordt verwacht dat zij een deel van deze resterende externe financieringsbehoefte dekt.

5.2. **Meerwaarde van het communautaire optreden, samenhang van het voorstel met andere financiële instrumenten en mogelijke synergie**

De financiële steun van de Gemeenschap weerspiegelt het strategische belang van Oekraïne in het kader van het Europees Nabuurschapsbeleid. Macrofinanciële bijstand is een passend instrument om de bestaande communautaire bijstand aan te vullen en draagt bij tot een volledig gefinancierd, door het IMF ondersteund economisch stabilisatieprogramma. Bovendien kunnen belangrijke synergieën

¹¹ Zie de punten 19 en 24 van het Interinstitutioneel Akkoord.

worden gerealiseerd wat de invloed van de bijstand op de economische hervorming en stabilisatie betreft.

5.3. Doelstellingen, verwachte resultaten en bijbehorende indicatoren van het voorstel in de context van het ABM

Binnen de activiteit "Internationale economische en financiële vraagstukken" van het directoraat-generaal Economische en financiële zaken houdt de doelstelling derde landen macrofinancieel bij te staan met het op orde brengen van hun betalingsbalans en het terugbrengen van de externe schuld tot een duurzaam niveau, verband met de algemene doelstelling ook buiten de Europese Unie de welvaart te bevorderen.

De indicatoren hiervan zijn "saldo op de lopende rekening als percentage van het bbp" (verwacht resultaat: verbetering), "externe schuld als percentage van het bbp" (verwacht resultaat: vermindering) en "officiële reserves in maanden van invoer van goederen en diensten" (verwacht resultaat: een stabilisatie of een stijging).

5.4. Wijze van uitvoering (indicatief)

X *Gecentraliseerd beheer*

X rechtstreeks door de Commissie

gedelegeerd aan:

uitvoerende agentschappen

door de Gemeenschappen opgerichte organen als bedoeld in artikel 185 van het Financieel Reglement

nationale publiekrechtelijke organen of organen met een openbaredienstverleningstaak

Gedeeld of gedecentraliseerd beheer

met lidstaten

met derde landen

Gezamenlijk beheer met internationale organisaties (geef aan welke)

Opmerkingen:

6. TOEZICHT EN EVALUATIE

6.1. Toezicht

De diensten van de Commissie houden toezicht op de actie op basis van indicatoren voor het macro-economische en structurele beleid, welke in een met de autoriteiten van Oekraïne gesloten memorandum van overeenstemming worden vastgelegd. De autoriteiten moeten regelmatig over deze indicatoren verslag uitbrengen aan de diensten van de Commissie. Tevens zal de delegatie van de Europese Commissie in Kiev verslag uitbrengen over kwesties die van belang zijn voor het toezicht op de bijstand. De diensten van de Commissie blijven nauw contact onderhouden met het IMF en de Wereldbank om van hun deskundigheid te kunnen profiteren.

6.2. Evaluatie

6.2.1. Evaluatie vooraf

De diensten van de Commissie (eenheid D3 van het directoraat-generaal Economische en financiële zaken) hebben een evaluatie vooraf verricht.

6.2.2. Naar aanleiding van een tussentijdse evaluatie of evaluatie achteraf genomen maatregelen (ervaring die bij soortgelijke activiteiten in het verleden is opgedaan)

Sinds 2004 zijn in totaal negen evaluaties achteraf van verleende MFB uitgevoerd, waarvan twee in de nieuwe onafhankelijke staten van de voormalige Sovjet-Unie (Armenië en Tadzjikistan). Volgens deze evaluaties levert de MFB een positieve, zij het soms bescheiden en indirecte bijdrage tot een betere houdbaarheid van de externe positie, de macro-economische stabiliteit en de totstandbrenging van structurele hervormingen in het begunstigde land. In de meeste gevallen hebben de MFB-pakketten een positief effect gehad op de betalingsbalans van het land en verlichting gebracht in de begrotingsmoeilijkheden. Ook hebben ze geleid tot een iets hogere economische groei.

6.2.3. Vorm en frequentie van toekomstige evaluaties

In het kader van het meerjarenbeoordelingsprogramma van het directoraat-generaal Economische en financiële zaken zal een onafhankelijke evaluatie achteraf van de bijstand aan Oekraïne worden uitgevoerd.

7. FRAUDEBESTRIJDINGSMAATREGELEN

De diensten van de Commissie hebben een lopend programma van operationele beoordelingen van de financiële en administratieve procedures opgezet in alle derde landen waaraan communautaire macrofinanciële bijstand wordt verleend, om te voldoen aan de vereisten van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen.

In Oekraïne heeft nog geen operationele beoordeling plaatsgevonden, maar in maart 2007 is een studie van de Wereldbank over de evaluatie van de systemen voor het beheer van de overheidsfinanciën gepubliceerd. Binnenkort zal de Europese

Commissie opdracht geven om een eerste operationele beoordeling uit te voeren. Op basis van de uitkomsten daarvan zullen specifieke beleidsvoorwaarden voor de uitkering van de bijstand worden vastgesteld ter versterking van de doelmatigheid, transparantie en verantwoording van de systemen voor het beheer van de overheidsfinanciën in Oekraïne.

In de voorgestelde rechtsgrondslag voor de toekenning van MFB aan Oekraïne is een bepaling met betrekking tot fraudepreventiemaatregelen opgenomen. Deze maatregelen zullen nader worden uitgewerkt in een memorandum van overeenstemming en in de leningsovereenkomst. Het is de bedoeling dat aan de bijstand een aantal specifieke beleidsvoorwaarden, met name op het gebied van het beheer van de overheidsfinanciën, wordt verbonden ter bevordering van de doelmatigheid, transparantie en de verantwoordingsplicht. Op de MFB kunnen verificatie-, controle en auditprocedures worden toegepast onder de verantwoordelijkheid van de Commissie, met inbegrip van het Europees Bureau voor Fraudebestrijding (OLAF), en de Europese Rekenkamer.

8. MIDDELEN

8.1. Financiële kosten van de doelstellingen van het voorstel

Vastleggingskredieten, in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

(Vermeld de doelstellingen, acties en outputs)	Soort output	Gem. kosten	Jaar 2009		Jaar 2010		Jaar 2011		Jaar 2012		Jaar n+4		Jaar n+5 e.v.		TOTAAL	
			Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten	Aantal outputs	Totale kosten
OPERATIONELE DOELSTELLING Nr. 1																
Actie 1 Ondersteuning betalingsbalans/begroting Oekraïne																
- Output 1	Storting in het Garantiefonds	0	0	0						45,0						
- Output 2																
Actie 2 Operationele beoordeling																
- Output 1	Verslag		1	0,05												
Subtotaal doelstelling 1				0,05						45,0						
OPERATIONELE DOELSTELLING Nr. 2 ¹																

Actie 1....																
- Output 1																
Subtotaal doelstelling 2																
OPERATIONELE DOELSTELLING NR. n ¹																
Subtotaal doelstelling n																
TOTALE KOSTEN				0,05						45,0						

8.2. Administratieve uitgaven

8.2.1. Aantal en soort personeelsleden

Soort post		Huidig of extra personeel dat zal worden ingezet voor het beheer van de actie (aantal posten/VTE)					
		Jaar 2009	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4	Jaar n+5
Ambtenaren of tijdelijk personeel ¹² (XX 01 01)	A*/AD	1/3	1/3				
	B*, C*/AST						
Uit art. XX 01 02 gefinancierd personeel ¹³							
Uit art. XX 01 04/05 gefinancierd ander personeel ¹⁴							
TOTAAL		1/3	1/3				

8.2.2. Omschrijving van de taken die uit de actie voortvloeien

Onder andere het voorbereiden van en onderhandelen over memoranda van overeenstemming en de leningsovereenkomst, onderhouden van contacten met de autoriteiten en de internationale financiële instellingen, toezicht houden op het economische en structurele beleid van het begunstigde land, uitvoeren van controlebezoeken en voorbereiden van rapporten van de diensten van de Commissie, alsook uitwerken van Commissieprocedures voor het beheer van de bijstand.

8.2.3. Herkomst van het (statutaire) personeel

- Posten die momenteel zijn toegewezen aan het beheer van het te vervangen of te verlengen programma
- Posten die al zijn toegewezen in het kader van de JBS/VOB-procedure voor jaar n
- Posten waarom in het kader van de volgende JBS/VOB-procedure zal worden gevraagd
- Bestaande posten binnen de beherende dienst die worden heringedeeld (interne herindeling)
- Posten die voor jaar n nodig zijn maar die in het kader van de JBS/VOB-procedure voor dat jaar nog niet zijn toegewezen

¹² Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

¹³ Waarvan de kosten NIET door het referentiebedrag worden gedekt.

¹⁴ Waarvan de kosten door het referentiebedrag worden gedekt.

8.2.4. *Andere administratieve uitgaven binnen het referentiebedrag (XX 01 04/05 – Uitgaven voor administratief beheer)*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Begrotingsonderdeel 01 03 02 Macro-economische bijstand	Jaar n	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4	Jaar n+5 e.v.	TO-TAAL
1 Technische en administratieve bijstand (inclusief personeelsuitgaven)							
Uitvoerende agentschappen ¹⁵							
Andere technische en administratieve bijstand							
- <i>intern</i>							
- <i>extern</i>							
1) <i>Operationele beoordeling</i>	0,050						
2) <i>Evaluatie achteraf</i>		0,250					
Totaal Technische en administratieve bijstand	0,050	0,250					

¹⁵ Verwijs naar het specifieke financieel memorandum voor de betrokken uitvoerende agentschappen.

8.2.5. *Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

Soort personeel	Jaar n	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4	Jaar n+5e.v.
Ambtenaren en tijdelijk personeel (XX 01 01)	0,030	0,030				
Uit art. XX 01 02 gefinancierd personeel (hulpfunctionarissen, gedetacheerde nationale deskundigen, arbeidscontractanten enz.) (vermeld begrotingsonderdeel)						
Totaal Personeelsuitgaven en aanverwante uitgaven die NIET in het referentiebedrag zijn begrepen	0,030	0,030				

Berekening – *Ambtenaren en tijdelijke functionarissen*

Verwijs zo nodig naar punt 8.2.1

NIET VAN TOEPASSING

Berekening – *Uit artikel XX 01 02 gefinancierd personeel*

Verwijs zo nodig naar punt 8.2.1

NIET VAN TOEPASSING

8.2.6. *Andere administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

in miljoen euro (tot op 3 decimalen)

	Jaar 2009	Jaar n+1	Jaar n+2	Jaar n+3	Jaar n+4	Jaar n+5 e.v.	TO- TAAL
XX 01 02 11 01 – Dienstreizen	0,020	0,010					0,030
XX 01 02 11 02 – Conferenties en vergaderingen							
XX 01 02 11 03 – Comités ¹⁶							
XX 01 02 11 04 – Studies en adviezen							
XX 01 02 11 05 - Informatiesystemen							
2 Totaal Andere beheersuitgaven (XX 01 02 11)							
3 Andere uitgaven van administratieve aard (vermeld welke en verwijs naar het begrotingsonderdeel)							
Totaal Andere administratieve uitgaven die NIET in het referentiebedrag zijn begrepen	0,020	0,010					0,030

Berekening – *Andere administratieve uitgaven die niet in het referentiebedrag zijn begrepen*

Drie dienstreizen voor één/twee personen

¹⁶ Vermeld het soort comité en de groep waartoe het behoort.